NIJMEGEN · 1702–1764

Pieters ouders in het doopboek

Op 22 december 1702 liet het echtpaar Isaac van den Bergh en Cornelia van Leeuwen in Nijmegen een zoon Christoffel dopen. De beschrijving van het Nijmeegse familiearchief volgt deze zoon tot zijn huwelijk met Anna Martina van Benthem en zijn ambt als ontvanger-generaal. Hun zoon Pieter staat op 8 februari 1739 in het doopboek.

Christoffel, doopboek 510/1167, blz. 282 · Pieter, 510/1168, blz. 263 · Familiearchief

Christoffel van den Bergh · inv. 1966.5

Anna Martina van Benthem · inv. 1966.6

Mattheus Verheyden, omstreeks 1750. Olieverf op paneel. Valkhof Museum, Nijmegen.

Collectieblad Christoffel · Collectieblad Anna Martina

Het museum geeft Nijmegen als geboorte- en sterfplaats van beide echtgenoten. Het noemt Christoffel ook hopman, toezichthouder van het Burger-Kinder-Weeshuis en rentmeester van de Broederschappen. Een aanstellingsbesluit is voor dit verslag niet teruggevonden.

Anna Martina’s doop en de afkondiging van 1725

Anna Martina werd op 7 januari 1700 gedoopt als dochter van Eduard van Benthem en Abigail van Heukelom. De Nijmeegse inschrijving van Christoffel en Anna Martina staat onder de eerste afkondigingen van 11 maart. De kanttekening voor 1 april hoort bij het voorgaande paar. Voor het huwelijk van dit paar staat op hun eigen regel geen voltrekkingsdatum. Het museum vermeldt 1725 als huwelijksjaar.

Anna Martina, 510/1167, blz. 232 · Trouwboek 510/1176, blz. 297

Wanneer overleed de ontvanger?

Christoffel getuigde bij de doop van zijn kleinzoon op 16 augustus 1761. Op 20 februari 1763 heet Anna Martina al weduwe. Op 9 januari 1762 noteerde de koster de avondbegrafenis van de heer Christoffel van den Bergh en 36 gulden voor het ophangen van een wapen. De toeschrijving aan de ontvanger is STERK-WAARSCHIJNLIJK. De sterfdag staat er niet bij.

Doop 1761 · Begrafenis 1762, 510/1191, blz. 87 · Doop 1763

NIJMEGEN · 1727–1759

Twee zonen met dezelfde naam

In het doopboek van Christoffel en Anna Martina staan twee zonen met de naam Eduard Christiaan. De eerste doop staat op 22 mei 1727. Bij de tweede doop staat de dag 23. De maand is bovenaan het blad voluit geschreven.

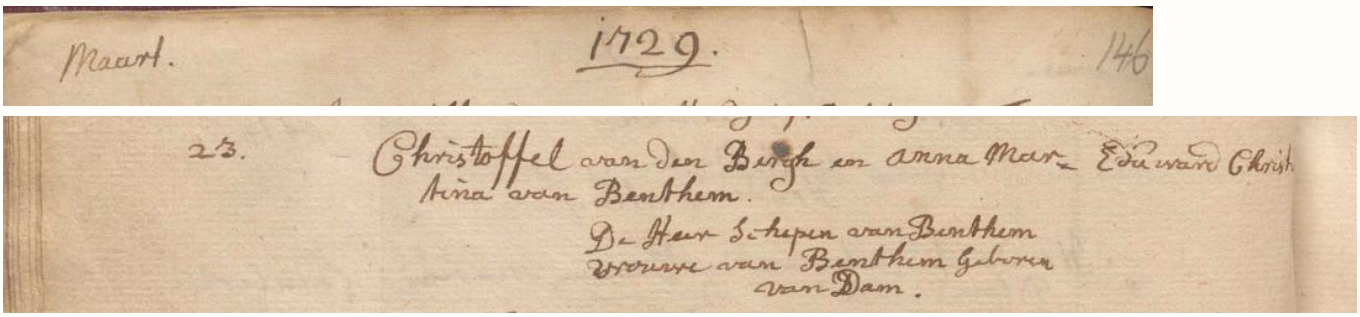

Twee uitsneden van hetzelfde blad. Bovenaan staan “Maart” en “1729”. Bij dag 23 staan Christoffel en Anna Martina als ouders.

Doop 22 mei 1727, 510/1168, blz. 118 · Doop 23 maart 1729, blz. 146

BEWEZEN · DE DATUM OP HET BLAD

De tweede doop vond plaats op 23 maart 1729. De index geeft 23 april. De archiefbeschrijving noemt voor de volwassen Eduard Christiaan een geboorte op 20 mei 1729. Wie deze man met een van de twee dopelingen wil identificeren, heeft aanvullend bewijs nodig.

Lambartus en twee kleinzonen

Op 13 juli 1735 lieten Christoffel en Anna Martina ook Lambartus dopen. In de volgende generatie getuigen zij samen bij de dopen van twee jongens, ieder uit een ander huishouden.

Doop Lambartus, 510/1168, blz. 218

22 oktober 1758. Christoffel, zoon van Eduwart Christiaan van den Bergh en Johanna Jacoba van Soesdijk van Cloon.

14 januari 1759. Isaac Godefried, zoon van Lambertus van den Bergh en Anthonia Theodora van Soesdijk van Cloon.

Doop Christoffel, 510/1168, blz. 544 · Doop Isaac Godefried, blz. 547

Vier handtekeningen op één blad

Op 3 juli 1761 gaven Christoffel en Anna Martina een volmacht voor de inning van een wisselbrief van 3.060 gulden in Essequibo. Lambertus en Pieter traden op als getuigen. Op het slotblad staan hun vier handtekeningen bijeen.

Volmacht, RAN 428/7, nr. 52 · Ondertekening

NIJMEGEN · TRANSPORT EN VOOGDIJ

Wie verkochten het huis in 1780?

Op 2 februari 1780 werd een huis aan de Lange Nieuwstraat openbaar verkocht voor 470 gulden. De kopers, Johan Berson en Dora Kersten, bewoonden het huis al als huurders. De overdracht voor de schepenen volgde op 9 mei. De verkoop en de overdracht hebben dus elk hun eigen datum.

Partijen en volmachten, 3/1976, fol. 45v–46r · Koopprijs en bewoning, fol. 46v–47r · Slot, fol. 47v

De verkopende partij

Anna Martina van Benthem

Weduwe en boedelhoudster van C. van den Bergh, bij leven ontvanger-generaal van de generale middelen in het Nijmeegse district.

Mr. Pieter van den Bergh en Maria Elisabeth Helvetius

Het echtpaar is partij bij de gezamenlijke overdracht. De schepenen noemen geen afzonderlijke koopsom per verkoper.

Anthonia Theodora van Soestdijk van Cloon

Weduwe van Lambartus, ontvanger-generaal van de verponding. Zij treedt op als moeder en voogdes van hun minderjarige zoon Isaac.

Johanna Jacoba van Soestdijk van Cloon

Weduwe uit haar eerste huwelijk met Eduard Christiaan van den Bergh, rentmeester te Utrecht. Nu gehuwd met majoor Marten Corlé Pont. Als moeder en voogdes vertegenwoordigt zij Christoffel, haar zoon bij Eduard Christiaan. Mr. Anthony van Daalveldt toont haar Rotterdamse volmacht van 13 november 1779.

In een volmacht uit 1766 treedt Lambertus op als voogd van Eduards nagelaten kind Christoffel. In 1778 duiden Anna Martina, Lambertus en Pieter de jongere Christoffel aan als hun kleinzoon en neef.

Volmacht 1766, RAN 428/11, nr. 190 · Volmacht 1778, RAN 428/22, nr. 500

Een tweede huis in de schepenprotocollen

De pandakte van 13 september 1766 betreft een huis met hof en houtloods onder aan de Hezelstraat, met de achteruitgang tegenover de Kronenburgse toren. De betrokkenen stelden daar zekerheid voor twee geldleningen van 1.800 en 999 gulden.

Pandakte, 3/1962, fol. 109r · Vervolg, fol. 109v–110r · Slot, fol. 110v–111r

Een spoor naar de latere boedel

Op 17 april 1793 boekte notaris Vermasen een overeenkomst met P.M. Schull en familieleden. De index beschrijft een overeenkomst. Of deze de verdeling van de nalatenschap regelde, moet uit de akte zelf blijken.

Notarieel archief, Vermasen, boek 14, akte 714

AMSTERDAM EN LOENEN · 1690–1749

De kinderen van dokter Helvetius

Het doopboek van Loenen noemt Johan Fredrik Helvetius en Anna Timmerman als ouders van Johannes Antonius, gedoopt op 3 augustus 1732, en van Maria Elizabeth, gedoopt op 17 januari 1734. Jan en Dorothea Timmerman getuigen bij de doop van Maria Elizabeth. Haar geboortedag is onbekend. De eerder genoemde 17 juni 1734 als geboortedatum is UITGESLOTEN.

Loenen, doop Johannes Antonius, 7034/160, fol. 214 · Doop Maria Elizabeth, fol. 216

De arts en de Amsterdamse dopeling van 1690

Op 6 maart 1727 ging Jan Frederik Helvetius, 36 jaar, in Amsterdam in ondertrouw met de 33-jarige Anna Timmerman. Beiden kwamen uit Amsterdam. Hij woonde in Utrecht, zij aan de Keizersgracht. Anna’s broer Jan assisteerde haar. Volgens de inschrijving waren hun ouders al overleden.

Amsterdam, ondertrouwboek 5001/566, blz. 80

Op 24 mei 1690 werd in de Nieuwe Kerk Johannes Fredericus gedoopt, zoon van Johannes Balthazer Helvetius en Elisabeth de Lange. Naam, leeftijd en herkomst passen bij de bruidegom van 1727. Het biografisch woordenboek noemt dezelfde vader met een afwijkend geboortejaar. De identificatie van de dopeling met de latere arts is STERK-WAARSCHIJNLIJK.

Nieuwe Kerk, 5001/46, blz. 24 · Biografisch woordenboek, Johan Balthasar

Twee zussen, twee broers en een legaat

Op 14 oktober 1740 liet Maria Timmerman bij notaris Van Limburg 1.000 gulden na aan haar zuster Anna, vrouw van de arts Jan Frederik Helvetius. Als Anna eerder zou overlijden, ging haar legaat naar haar nageslacht. Broer Jan kreeg 500 gulden. De twee kinderen van haar overleden broer Hendrik zouden elk 1.000 gulden krijgen. Maria benoemde haar zuster Dorothea, getrouwd met Harmanus van Ooijen, tot algemeen erfgename.

Testament Maria Timmerman, Stadsarchief Amsterdam, 5075/9594

Een kwitantie bevestigt beide kinderen

Op 16 april 1749 trad Jan Fredrik Helvetius bij notaris Van Aken op als testamentair voogd van zijn twee minderjarige kinderen. Bij de afwikkeling van de nalatenschap van Jan Timmerman noemt de akte hen Jan Anthonij en Maria Elisabet. Samen met de twee Loenense dopen is hun broer-zusrelatie BEWEZEN.

Kwitantie, Stadsarchief Amsterdam, 5075/8174, tweede blad

HARDERWIJK · OUD-LOOSDRECHT · NIJMEGEN

Pieters studie en zijn eigen gezin

Op 10 december 1760 werd Petrus van den Bergh uit Nijmegen ingeschreven in Harderwijk. Op 11 december promoveerde hij bij Pagenstecher in de beide rechten. Het promotieboek bevestigt de graad. Het gedrukte titelblad van de stellingen noemt de Nijmegenaar en 11 december. De identificatie met de Nijmeegse advocaat is STERK-WAARSCHIJNLIJK op grond van zijn naam, plaats van herkomst, juridische titel en de korte tijd tussen promotie en huwelijk.

Studentenalbum, uitgave Van Epen, blz. 117 · Album Doctorum, Gelders Archief 0013/136, fol. 88r · Titelblad van de stellingen

Pieter en Maria Elisabeth Helvetius trouwden op 30 december 1760 in Oud-Loosdrecht. Het register van Loenen vermeldt de bruidegom als meester. De afkondiging in Nijmegen verwijst naar het huwelijk in Loosdrecht.

Trouwboek Oud-Loosdrecht, blad 10 · Trouwboek Loenen, fol. 95 · Nijmegen, fol. 177

Vijf afzonderlijke dopen in Nijmegen

16 augustus 1761 · **Christiaan Willem**
Grootouders Christoffel en Anna Martina getuigen.

20 februari 1763 · **Jan Frederick Helvetius**
“Helvetius” staat onder “Jan Frederick” in de kolom voor het kind.

26 september 1764 · **Anna Martina**
Oma Anna Martina staat ingeschreven als weduwe van Christoffel.

4 oktober 1767 · **Eduard van Benthem**
Getuigen zijn Agnieta van Benthem en Petrus Eduard Witteboll.

19 april 1772 · **Balthazar Cornelis Alexander**
Onder de ouders staat A.T. Een getuige wordt niet bij naam genoemd.

De grens van deze onderzoekstak

De begraafpost van Pieter van den Berg van 30 juli 1782 in de Stevenskerk past bij de levensjaren van de advocaat in de archiefbeschrijving. Zonder beroep of echtgenote in de post blijft de identificatie STERK-WAARSCHIJNLIJK.

Stevenskerk, 510/1193, scan 13 · Beschrijving familiearchief

NOG TE CONTROLEREN

Voor een verwantschap met Peter van den Bergh en Anna Wolters van De Roepaan ontbreekt een verbindende akte. Ook met de jurist Herman Jacob in Leuven en Roosteren is geen familieband aangetoond. De Nijmeegse familie behoudt een eigen plaats in het onderzoek.